

Изказване на Александър Кашъмов, ръководител на правния екип на Програма Достъп до Информация, по време на проведената кръгла маса на тема: „Бъдещето на АЕЦ „Белене”, организирана от **Комисията по икономическата политика, енергетика и туризъм към Народното събрание**, на 29 септември 2009 г. в зала “Запад” на Народното събрание.

Запознат съм с правната страна на въпроса като адвокат по три от делата, водени от „Екогласност”. Ще бъде много кратък.

Първо, ние видяхме много интересни презентации, особено от господин Цочев, която специално касае правната страна на въпроса и процедурата. Бихме искали най-после българският гражданин да види тези документи в интернет. Тези документи не бяха публични години наред и продължават да не бъдат публични, и това е един призив.

Второ, нека най-после да има едно адекватно европейско обсъждане, което означава да бъде определен и период за общественото обсъждане, за да може всички засегнати и заинтересовани да дадат своето становище.

Трето, съвсем кратко – две допълнения от правна страна към презентацията на господин Цочев, които сочат за доста сериозни правни проблеми в проекта, наречен АЕЦ „Белене”.

Първо, както е известно основанието на този проект е решение на Министерския съвет, което съгласно чл. 45 от Закона за използване на ядрената енергия трябва да почива на три оценки – първо, ядрената безопасност, второ, социално-икономическото значение и трето, отработваното ядрено гориво, радиоактивните отпадъци и тяхното управление, както и обществено обсъждане.

Такова обсъждане беше проведено на 7 януари 2005 г., след което през м. февруари 2005 г. беше взето второ решение на Министерския съвет. Една корекция – думата „подготвително решение към 2004 г.” беше обявена за незаконна квалификация от 5-членния състав на Върховния административен съд през м. януари 2005 г. Това обаче няма значение за цялата история.

Това, което е интересно и което всички участници трябва да чуят е следното. На 12 юли 2006 г. с писмо, подписано от председателя на Агенцията за ядрено регулиране – господин Сергей Цочев е върната преписката, която е внесена от НЕК за одобряване на площадка на АЕЦ „Белене”, със 140 бележки. Бележката под № 33 гласи следното: „На практика липсва предложение за управление на радиоактивните отпадъци.” В изпълнение на тези указания е внесена нова документация от НЕК и е представен нов доклад, озаглавен „Управление на радиоактивните отпадъци” и отработеното ядрено гориво с дата октомври 2006 г.

Както сами разбирате, този доклад е по т. 3 от чл. 45 от Закона за безопасното използване на ядрена енергия. Този доклад не е бил представен на

Министерския съвет за гласуване на решението АЕЦ „Белене” и не е бил представен на обществено обсъждане. Това са чисто юридически проблеми, а освен това този доклад влияе върху икономическата оценка, защото въпросът къде ще отиват радиоактивните отпадъци, какво ще се случва с тях, има икономически измерения. Интересно, как се прави финансова оценка без да бъдат ясни тези въпроси.

Уважаеми народни представители, уважаеми дами и господа! Това са юридически проблеми, които в тази нова дискусия трябва да бъдат решени и отстранени. Това е възможно, включително смятам, че тези неща трябва да бъдат направени: първо, да бъде дадена пълна публичност на документацията, второ – да бъде проведено адекватно обществено обсъждане с даден срок; трето – да бъде запознат Министерският съвет с тези проблеми, за да може и той отново да прегледа цялата документация и четвърто – да бъде проведено адекватно обществено обсъждане. Благодаря ви за вниманието.